

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖN ASiantuntijalausunto HE 208/2022 VP HALLITUKSEN
esitys eduskunnalle laiksi kotoutumisen edistämisestä ja siihen liittyviksi laeiksi

Opetusneuvos Kaisu Piironen

Työelämä- ja tasa-arvovaliokunta keskiviikko 16.11.2022 klo 11.30 / HE 208/2022 vp /

Asia: <https://www.eduskunta.fi/pdf/HE+208/2022>

Opetus- ja kulttuuriministeriö kiittää mahdollisuudesta antaa asiantuntijalausuntonsa hallituksen esityksestä kotoutumisen edistämisestä ja siihen liittyvistä laeista.

Opetus- ja kulttuuriministeriö toteaa, että hallituksen esitystä laiksi kotoutumisen edistämisestä ja siihen liittyvistä laeista on kokonaisuutena tehty tiiviissä ja hyvässä yhteistyössä työ- ja elinkeinoministeriön kanssa. Hallituksen esityksen sisällöt kotoutumiseen liittyen, erityisesti perheiden, lasten ja nuorten osalta, ovat sidoksissa opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan sisältöihin. Kuten esityksessäkin on todettu, aktiivinen yhteistyö eri tahojen kesken erityisesti työvoiman ulkopuolella olevien henkilöiden osalta on tärkeää. Myös resurssien riittävyttä tarvittavien luku- ja kirjoitustaidon ja muun kotouttavan suomen/ruotsin kielen koulutuspalvelujen järjestämiseen tulisi jatkossa seurata.

Hallituksen esityksessä on muutamia kehittämistoimia ja kokonaisuuksia, joiden toimeenpanon valmistelu käynnistyy ennen kotoutumista edistävän lain voimaantuloa. Opetus- ja kulttuuriministeriö pitää tärkeänä, että jatkossakin viranomaisvalmistelu tehdään hallinnonrajat ylittävässä yhteistyössä toimivan lopputuloksen varmistamiseksi.

Yksityiskohtaisempia kommentteja alla:

Opetus- ja kulttuuriministeriö toteaa, että hallituksen esitys on valmisteltu vapaan sivistystyön lain osalta varsin tiiviissä yhteistyössä opetus- ja kulttuuriministeriön kanssa. Hallituksen esitys säilyttää nykyisen oikeustilan maksuttoman luku- ja kirjoitustaidon ja muun kotouttavan suomen/ruotsin kielen koulutuksen osalta vapaasta sivistystyöstä annetussa laissa, mikä oli myös kotoutumisen selontekoon kirjattu tavoite.

Opetus- ja kulttuuriministeriö toteaa, että hallituksen esitys oppivelvollisuuslain (teknisen) muutoksen osalta on valmisteltu yhteistyössä opetus- ja kulttuuriministeriön kanssa. Oppivelvollisuuslain 5 §:n 2 momentissa olevat kotoutumislain lakiviitaukset muutettaisiin kotoutumislakia koskevaa lakiehdotusta vastaaviksi.

56 § mukaisesti Kehittämis- ja hallintokeskuksen vastuulla olisi kotouttamisen edistämisen valtakunnallinen osaamisen ja palveluiden kehittämisen ja palveluiden yhteensovittamisen tuki. Opetus- ja kulttuuriministeriö pitää hyvänä, että kunnille ja muillekin toimijoille tarjotaan myös valtakunnallista tukea kotoutumisen palveluiden kehittämiseen ja toimivien käytäntöjen vaihtamiseen. Tiivistä hallintorajat ylittävää yhteistyötä eri tasoilla tarvitaan jatkossakin.

Opetus- ja kulttuuriministeriö pitää hyvänä ehdotusta kotoutumisohjelmaan sisältyvästä kielitaidon valtakunnallisesta päättötestauksesta, jonka eritasoinen kehitystyö on osoitettu Opetushallituksen

tehtäväksi, ja muistuttaa että tämä keskeinen osa hallituksen esitystä tulee myös resursoida riittävästi alkuvaiheen toteutuksen jälkeenkin. Opetus- ja kulttuuriministeriö pitää tärkeänä, että kotoutumiskoulutuksen päättötestauksen arviointitietojen tallennus, tallentamisvelvollisuudet sekä tiedonsiirrot tulevat huomioiduksi kokonaisuudessa, vaikkei kaikkia päätöksiä esimerkiksi tietojen tallentamisesta ole vielä tehty.